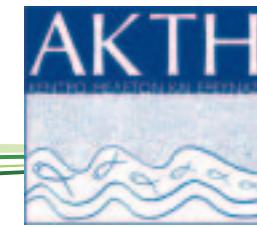

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή επομένει από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας AKTI. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοΐζου, πολιτικός μηχανικός/ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοΐζου, χημικός μηχανικός - μηχανικός περιβάλλοντος και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της AKTI, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της AKTI και της EuroLife. Για τις απόφειξη/σύχλια/εισηγήσεις ους στο akti@akti.org.cy, www.akti.org.cy

Τα μεγάλα έργα

Aυτές τις μέρες πολλοί φίλοι και αναγνώστες μου τηλεφώνησαν και αναρωτιούνται γιατί δεν έχουμε γράψει κάτι για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τα μεγάλα, τα κολοσσαία έργα που ανακοινώνονται, όπως για παράδειγμα το Eden City των 7,5 δισ. στην Πάφο.

Το περιβάλλον ενός νησιού, όπως είναι η Κύπρος, και ιδιαίτερα το παράκτιο περιβάλλον, είναι ευάλωτο και αντιδρά άμεσα σε κάθε επέμβαση που διαταράσσει την ισορροπία του. Η προσταθεία, λοιπόν, επικεντρώνεται στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, έτσι ώστε τα έργα να ενσωματωθούν με τον βέλτιστο τρόπο στο περιβάλλον.

Η περίπτωση των μεγάλων έργων, όμως, ζευγεύει από την πεπατμένη της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, γιατί απλούστατα τα έργα αυτά είναι εκτός κλίμακας για το νησιωτικό μας περιβάλλον. Τα έργα αυτά δεν μπορούν να ενταχθούν στο περιβάλλον της Κύπρου. Άλλαζουν όλη την υφιστάμενη κατάσταση. Από τη στιγμή που η χωροθέτηση των έργων έχει εγκριθεί, μόνο ως καταγραφή μπορεί να αντιμετωπιστεί μια μελέτη επιμέτρησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, δεν βλέπει επί της ουσίας ποιον άλλο ρόλο μπορεί να έχει. Υπάρχει περίπτωση να αικυρωθεί ένα τέτοιο έργο για περιβαλλοντικούς λόγους; Το πιστεύει κανείς; Με τις δεδομένες συνθήκες, θεωρώ υποκριτικό να μιλάμε για «μετριασμό» των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τα μεγάλα έργα. Και ακόμα πιο υποκριτικό να «ξαφνιαζόμαστε» όταν ακούμε ότι θα προκληθεί διάβρωση των ακτών ή ότι θα καταστραφούν εντελώς τα ενδιαιτήματα και θα επηρεαστεί η Natura της περιοχής! Τα έργα αυτά δημιουργούν ένα νέο περιβάλλον εντατικής δόμησης, με de facto σαρωτικές επιπτώσεις στο υφιστάμενο περιβάλλον. Να ξεχάσουμε, με άλλα λόγια, το τι υπάρχει.

Τι λέω λοιπόν: αν το κράτος έχει πειστεί ότι μια τέτοια μεγάλη επένδυση εντάσσεται στο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Κύπρου, τότε αυτό που σίγουρα

Γι' αυτό και τα έργα αυτά εντάσσονται σε άλλα πλαίσια, αυτά της αναπτυξιακής πολιτικής του κράτους. Αυτό δεν ήταν και το σκεπτικό της έγκρισης της περιβαλλοντικής μελέτης για τη μαρίνα της Αγίας Νάπας; Στη μελέτη αναφέρεται ότι θα είναι τεράστιες και μη αντιστρέψιμες οι επιπτώσεις από τη μαρίνα και είπε το κράτος ότι στις κρίσιμες ώρες που περνούμε τέτοια έργα τα θέλουμε. Και ξεκίνησε μια συζήτηση να σώσουμε ότι μπορούμε, όπως να μετακινηθεί ένας χωματόδρομος και να κατεδαφίσει και τους μαντρότοιχους η Σωτήρα!

Τι λέω λοιπόν: αν το κράτος έχει πειστεί ότι μια τέτοια μεγάλη επένδυση εντάσσεται στο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Κύπρου, τότε αυτό που σίγουρα

πρέπει να γίνει είναι να τεθούν δεσμούσεις για τη βέλτιστη περιβαλλοντική απόδοση του έργου, τόσο στη φάση της κατασκευής όσο και κατά τη λειτουργία του έργου, με τη συνειδητή παραδοχή της «περιβαλλοντικά θυσιάζομένης περιοχής». Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, χωροθετούνται σε θαλάσσιους κόλπους ιδανικά λιέργειες και οι περιοχές αυτές «θυσιάζονται», υπάρχει, δηλαδή, η παραδοχή ότι μόνο για ιδανικά λιέργειες θα χρησιμοποιούνται, με αποδεκτές όλες τις αλλοιώσεις του εκεί οικοσυστήματος και των ενδιαιτημάτων. Κάπως έτσι, λοιπόν, συμβαίνει και με τα μεγάλα έργα. Αν η πολιτεία τα θεωρεί συμβατά με την αναπτυξιακή πολιτική, τότε ας αντιμετωπιστούν περιβαλλοντικά οι περιοχές

αυτές ως «θυσιαζόμενες». Αυτό είναι μια έντιμη προσέγγιση.

Το ερώτημα είναι, πώς εντάσσονται τα μεγάλα έργα στην αναπτυξιακή μας πολιτική; Έχει επιμετρηθεί, για παράδειγμα, πώς θα επηρεαστεί η υφιστάμενη τουριστική βιομηχανία της Πάφου από αυτό το έργο; Ένα mall κατασκευάζεται και τα μικρά καταστήματα καταρρέουν. Τι θα γίνει με ένα τέτοιο μεγάλο συγκρότημα; Και ποιες είναι οι θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν; Κατά τη διάρκεια της κατασκευής καταλαβαίνω ότι θα τονωθεί η χειμάζουσα κατασκευαστική μας βιομηχανία. Μετά; Θα υπάρχουν θέσεις για πτυχιούχους; Για καμαριέρες; Με αναπτυξιακούς όρους μιλώντας, τι γίνεται; Πού στοχεύουμε; Πόσο βιώσιμοι είναι

οι αναπτυξιακοί μας στόχοι και πόσο ολοκληρωμένη είναι η αναπτυξιακή μας πολιτική; Ή μήπως πάλι παγιδεύομαστε σε έναν βραχυπρόθεσμο μονόδρομο αποσπασματικών δράσεων, με ημερομηνία λήξης; Δεν έχω τις απαντήσεις, δεν τις έχω δει.

Με σημαία τις μεγάλες επενδύσεις και τα μεγάλα έργα, θυσιάζουμε για πάντα και μη αντιστρέψιμα ένα περιβάλλον, το δικό μας, μικρής κλίμακας περιβάλλον, που θα μπορούσε και θα έπρεπε, πιστεύω, να αποτελεί το ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα σε πολλαπλούς τομείς ανάπτυξης. Για να αξίζει αυτή η θυσία, πρέπει να τεκμηριώνονται τουλάχιστον βιώσιμες αναπτυξιακές προοπτικές για το σύνολο του κόσμου στο νησί μας.

ZΩ! ...σε έναν τόπο που δημιουργεί!

Μια πολύ δημιουργική ανακοίνωση με ξάφνιασε ευχάριστα: «Το πανεπιστήμιο διαθέτει πλήθος ελαιόδεντρων, τα οποία βρίσκονται διάσπαρτα στον χώρο της Πανεπιστημιούπολης. Οι καρποί των δέντρων αξιοποιούνται για την παραγωγή υψηλής ποιότητας ελαιόλαδου, το οποίο η Πρυτανεία σκοπεύει να εμφαλώνει και να το εκμεταλλεύεται εμπορικά με στόχο τη δημιουργία ταμείου μεταπυχιακών και διδάκτορικών/μεταδιδακτορικών υποτροφιών». Και προκρύψει διαγωνισμό για τον σχεδιασμό ετικέτας για το μπουκάλι του ελαιόλαδου, παραγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου, με την εμπορική επωνυμία «Κυπρία γη». Όσοι ενδιαφέρονται για τον διαγωνισμό ψάξτε στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Κύπρου. Εγώ ανυπομονώ να δοκιμάσω το λάδι! Μπράβο στο ΠΚ. Τέτοιες δράσεις έχουν ουσιαστική παιδαγωγική σημασία!

ΞΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

...στο Μανχάταν της Ντόχα!

Το Κατάρ είναι γεμάτο εκπλήξεις. Η περιοχή west basin είναι το ... Μανχάταν της Ντόχα: ένα αντίγραφο της γνωστής «γειτονιάς» των ουρανοξυστών της Νέας Υόρκης κατασκευάστηκε σε περιοχή που ανακτήθηκε από τη θάλασσα. Τεράστιες επιχωματώσεις, τεράστια έργα. Ένα νέο περιβάλλον δημιουργείται με ζέφρενους ρυθμούς σε αυτή την πρωτεύουσα του φυσικού αερίου και του πετρελαίου. Μέσα στην έρημο ξεπηδούν από τη μια μέρα στην άλλη πόλεις νεόδμητες, δρόμοι, πάρκα, «παραδοσιακές» γειτονιές (όπως το Souq), mall και ουρανοξύστες. Όλα υπερβολικά, όλα μεγάλα. Μια νέα πραγματικότητα δημιουργείται στο φιλόδοξο αυτό εμιράτο!

ΞΛ